

TÜRKİYE HAYAT VE EMEKLİLİK A.Ş.
VEM OKS KATILIM STANDART
EMEKLİLİK YATIRIM FONU
2020 YILINA İLİŞKİN YILLIK RAPOR

Bu rapor Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş. **VEM OKS Katılım Standart Emeklilik Yatırım Fonu**'nun 01.01.2020 - 31.12.2020 döneme ilişkin gelişmelerin, Fon Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet raporunun, fonun bir önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmış bağımsız denetimden geçmiş fon bilanço ve gelir tablolarının, bağımsız denetim raporunun, bilanço tarihi itibarıyla fon portföy değeri ve net varlık değeri tablolarının katılımcılara sunulması amacıyla düzenlenmiştir.

BÖLÜM A: 01.01.2020 – 31.12.2020 DÖNEMİNİN DEĞERLENDİRMESİ

ABD Merkez Bankası FED'in 2020 yılında faizlerde değişikliğe gitmeyeceğinin sinyalini vermesi, ABD'de tarihi düşük seviyelerde bulunan işsizlik oranı ve toparlanmaya başlayan Avrupa ekonomileri, yıla başlarken iyimser beklentileri beraberinde getirdi ve risk alma iştahının canlı kalmasını sağladı. 2020 yılının ilk çeyreğinde, 2019 yılının sonunda Çin'de ortaya çıktığı tahmin edilen ve sonrasında dünyaya yayılan, bulaşıcılığının yanı sıra öldürücülüğü de görece yüksek koronavirüs (COVID-19) piyasalarda şok etkisi yarattı. Koronavirüsün şubat ayı itibarıyla küresel çapta gündeme oturması, Dünya Sağlık Örgütü tarafından ancak mart ayında pandemi ilan edilmesi tüm fiyatlamaları ve beklentileri değiştirdi. Küresel varlık fiyatlarında tarihi oynaklıklar, reel ekonomilerde ciddi tahribatlar oluştu. Mart ayı sonunda, salgını kontrol altına almayı başaran Çin'de bazı öncü verilerde toparlanma gözlenirse de, çoğu ülke tam kapanmaya geçerek virüsü kontrol altına almaya çalıştı. İngiltere gibi bazı ülke yönetimleri ilk aşamada sürü bağışıklığı politikası yürütse de, sağlık sistemini kilitleyen ölümler, söz konusu ülkelerin geri adım atmasına neden oldu. Bunlarla birlikte bol likidite ve düşük faiz üçüncü çeyreğin başında risk alma iştahını desteklemeye devam etti, ekonomilerdeki toparlanma ve aşı çalışmalarına yönelik olumlu haber akışı piyasalara ilave destek verdi. Avrupa'da salgını üçüncü çeyrekte daha iyi yönetirken, ABD bu konuda yeterli başarıyı gösteremedi. Yılın son çeyreğinde özellikle Avrupa'da vaka sayılarının tekrar artması sıkı tedbirleri yeniden gündeme getirdi. Yılın döneminde İngiltere'de virüsün mutasyon geçirerek bulaşıcılığı daha yüksek bir yapıya dönüşmesi kısıtlamaların daha da artırılmasına neden oldu. Küresel piyasalar teknoloji hisselerine gelen satışlarla birlikte yılın son çeyreğine zayıf bir görüntüyle başladı. ABD'deki seçim belirsizliği ile birlikte ek teşvik paketi üzerinde anlaşma sağlanamaması riskli varlıkları baskılayan etmenler oldu. Ancak, ABD'de Başkanlık yarışını Demokrat aday Biden'ın kazanmasıyla seçim belirsizliğinin sona ermesi risk iştahının tekrar güçlenmesiyle sonuçlandı. COVID-19 tüm dünyada etkisini gösterirken, 2020'de merkez bankaları ve hükümetler, virüsün ekonomiye minimum zarar vermesi için radikal kararlar aldılar. Hükümetler, tahmini 20 trilyonu aşan teşvik paketleri açıklarken, merkez bankaları ultra gevşek para politikası uyguladılar. Mart ayında yapılan iki olağanüstü toplantıyla birlikte Fed faiz oranını sıfıra indirdi ve 2023 yılına kadar faizlerin düşük kalacağını sinyalini verdi. Ayrıca, sınırsız tahvil alımı kararı alan FED; swap ve repo hamleleriyle dolar fonlamasına yönelik endişeleri ve piyasalardaki çalkantının önüne geçmeye çalıştı. Benzer şekilde Avrupa'da ECB, martta 750 milyar avro ile başlatılan Pandemi Acil Varlık Alım Programı'nı haziranda 600 milyar avro artırarak 1,35 trilyon avroya çıkarttı, varlık alımlarının vadesini ve süresini uzatma kararı alarak faiz indirimi dışında ilave tedbirler açıkladı.

Yurt içinde pandeminin olumsuz ekonomik etkisini en aza indirmek için mali ve parasal destekler açıklandı. Hükümet, koronavirüs salgının etkilerini azaltmak için mart ayında Ekonomik İstikrar Kalkanı adını verdiği paketle 100 milyar liralık bir kaynak setini devreye

aldığını duyurdu. Kamu bankaları öncülüğünde tüketici kredileri yıllık tek haneli rakamlara indirilerek ekonomin canlanması sağlandı. Ayrıca BDDK'nın açıkladığı ve daha fazla kredi verilmesini teşvik eden aktif rasyosu ile bankacılık sektörünün kredi hacminde ciddi artışlar yaşandı. Haziran ayından itibaren koronavirüs nedeniyle kısmi kapanmaların yerini tekrar kademeli açılışa bırakılırken, teşvikler, yüksek para arzı ve düşük faiz oranı ile birlikte finansal istikrara yönelik endişelerle birlik döviz kurlarında ciddi yükselişler yaşandı. Bu süreçte kredi derecelendirme kuruluşları Fitch Türkiye'nin görünümünü negatife çekerken, Moody's notumuzu bir basamak indirdi. Enflasyon beklentilerindeki artış ve döviz kurlarındaki yükseliş sonrasında TCMB ekonomideki ısınmanın bir nebze önüne geçmek için eylül ayında 200 baz puan artırdı. Ayrıca, BDDK swap kısıtlamalarında esnemeye ve aktif rasyosunda düzenlemeye giderken, mevduatta ve döviz alımlarında vergiler indirildi. 2021-2023 dönemine yönelik Yeni Ekonomi Programı'nı (YEP) açıklandı. Bu programın ana temaları Yeni Dengelenme, Yeni Normal ve Yeni Ekonomi olarak belirlendi. Büyüme tarafında baz etkisinin de katkısıyla gelecek sene potansiyel büyümeye ulaşma hedeflendi. Kasım ayında ise ekonomi yönetimindeki değişiklikler (TCMB Başkanlığına Murat Uysal'ın yerine eski Maliye Bakanı Naci Ağbal; Hazine ve Maliye Bakanlığına Berat Albayrak yerine Lütfi Elvan atandı) takip edilirken, ekonomide reform beklentileri oluştu. Nitekim ilk etapta para politikasında sıkı duruş mesajları verildikten sonra politika faizinde toplamda 675 baz puan (475+200) artışa gidildi ve yıl içinde %8.25'e kadar gerileyen bir hafta vadeli repo faizi %17'ye kadar yükseltildi ve son enflasyona göre %3 reel faiz oluşturdu. Ayrıca, tüm fonlamanın temel politika aracı olan bir hafta vadeli repo faiz oranı üzerinden yapılacağını belirtilerek sadeleşme yoluna gidildi. Sonraki süreçte zorunlu karşılıklarda değişiklik, aktif rasyosunun kaldırılması gibi normalleşme yönünde adımlar atıldı. Ekonomide reform beklentileriyle birlikte piyasa dostu adımlarının atılması yılın son aylarında TL varlıklarda pozitif fiyatlamalar gözlemlendi. 2020 yılında BIST100 endeksi 1,476 seviyesinden kapanış gerçekleştirerek %28 yükseliş kaydetmiş oldu. Endeks sadece Kasım-Aralık aylarında %35 değer kazandı. Dolar/TL ise son faiz artırım kararıyla beraber 7.38 seviyesine kadar geriledi. Ancak, yıl genelinde eksi reel faiz veren TL'deki belirgin baskı nedeniyle TL, 2020 yılında sepet bazında (%50 Dolar %50 Avro ortalaması) yaklaşık %23 oranında değer kaybetti. Atılan piyasa dostu adımlarla piyasa faizlerinin politika faizinin altında kalması güvenin tesis edilmesi çerçevesinde önemli bir fiyatlamaya davranışı olarak takip edilirken, yılın son iki ayında yurt dışı yerleşikler tarafında hisse ve tahvil-bonoya toplamda yaklaşık 4 milyar Dolar para girişi yaşandı. Risk primi CDS ise 2020 yılını 304 seviyesinden tamamladı. Düşük faiz, bol likidite ortamında para hisse senetleri dışında altın, emtia gibi varlıklara da girerken, Çin ekonomisindeki görece olumlu seyrin de desteğiyle çelik %56, demir cevheri %80 değer kazandı. Ons Altın ise %25 prim yaparken, talep şoku dışında Rusya ve Suudi Arabistan arasında petrol fiyatı konusunda yaşanan anlaşmazlıkla çakılan petrol fiyatları yılın sonuna doğru toparlansa da kapanışı negatif bölgede tamamladı. Ek olarak, kuraklığın da etkisiyle buğday, pamuk gibi tarım emtiaları da çift haneli yükselişler görüldü. Ekonomi tarafında, düşük faiz ve teşvik paketleriyle birlikte imalat tarafı görece olumlu bir seyir izlerken, 2020'de önemli bir konu başlığı olan enflasyon %14,60 olarak gerçekleşti. Ek olarak, Karadeniz'de bulunan 320 milyar metre küp doğalgaz rezervi 2020 yılının öne çıkan gelişmelerinden biri olurken, yılın genelini meşgul eden Doğu Akdeniz konusunda Avrupa'dan Türkiye'ye yönelik önemli bir yaptırım çıkmaması olumlu bir gelişme olarak izlendi. ABD'nin de S-400'lerin alımı nedeniyle yumuşak sayılabilecek ve sürpriz içermeyen bazı yaptırımları uygulama kararı alması da yılın son aylarında öne çıkan diğer gelişme idi. Aşılmanın başlaması ve ilaç çalışmalarının hızlanması, salgına dair en kötü senaryoların geride kaldığını gösteriyor. Ancak, ülkelerde kısmi kapanmaların devam ediyor olması, ekonomiler için risklerin azalsa da halen sürdüğü söylenebilir. OECD'nin aralık ayı tahminlerine göre 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla küresel büyümenin %4,2 ve %3,7 olması bekleniyor. IMF'in 2021 ve 2022 yılı büyüme öngörülleri ise sırasıyla %5,2 ve %4,2 seviyesinde yer alıyor. Ekonomiler üzerinde devam eden risklerin azaltılmasına yönelik genişleyici politikalarını sürdüren ülkeler desteğiyle ekonomik aktivitelerin toparlanmasını bekliyoruz.

BÖLÜM B: FON KURULU FAALİYET RAPORU, BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ MALİ TABLOLAR, FON PORTFÖY DEĞERİ-NET VARLIK DEĞERİ TABLOLARI ve FON PERFORMANSINA İLİŞKİN BİLGİLER

Fon kurulu faaliyet raporu, bağımsız denetimden geçmiş son mali tablolar, bilanço tarihi itibarıyla fon portföy değeri ve net varlık değeri tabloları, performans sunum raporu ekte yer almaktadır.

BÖLÜM C: FON HARCAMALARI İLE İLGİLİ BİLGİLER

01.01.2020-31.12.2020 arasında portföye alınan varlıkların alım satımlarında aracı kuruluşlara ödenen komisyonlar aşağıdaki gibidir:

- 1) Pay Komisyon Oranı: 0 - 0,0007+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 2) Kira Sertifikası Alım Satım Komisyon Oranı: 0-0,000025+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 3) Borsa Yatırım Fonu Pay Piyasası İşlem Komisyonu (BYF Alım - Satım): 0-0,000025+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.

Fon Malvarlığından Yapılabilecek Harcamaların Senelik Olarak Fon Net varlık Değerine Oranı

Aşağıda fondan yapılan harcamaların senelik tutarlarının ortalama fon toplam değerine oranı yer almaktadır.

GİDER TÜRÜ	TUTARI	ORTALAMA ORANI %	ORTALAMA FON NET VARLIK DEĞERİ
Yönetim Ücreti	8.639.084,61	0,85	1.013.919.692,47
Saklama Ücreti	156.399,87	0,02	
Denetim Ücretleri	18.475,78	0,00	
Kurul Ücretleri	126.635,40	0,01	
Komisyon ve Diğer İşlem Ücretleri	500.147,07	0,05	
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler	12.628,20	0,00	
Toplam Giderler	9.453.370,93	0,93	

Ek Yönetim Ücreti (*)	7.896.359,63 TL
-----------------------	-----------------

(*) 20.06.2017 tarihli Bireysel Emeklilik Sistemi Otomatik Katılım Uygulama Esasları Hakkında Sektör uyurusunda (2016/30) Değişiklik Yapılması Hakkında Sektör Duyurusu (2017/2)'nin "1.3. Fon Performansı ve Kesintiler" başlıklı maddesinin "B" bendi kapsamında Fon'un net getirisinin performans eşliğini aşması sonucu 7.896.359,63.-TL EK Fon Yönetim Ücreti kesintisi yapılmıştır. İlgili madde kapsamında yapılan bu kesinti, Fon İzahnamesinde ve İçtüzüğünde belirtilen FİGK ve FTGK'ya ilişkin kontrollerde dikkate alınmamıştır.

EKLER:

1. Fon Kurulu Faaliyet Raporu
2. Bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloları içeren bağımsız denetim raporu
3. Performans sunum raporu
4. Fon portföy değeri ve net varlık değeri tabloları

Murat SÜZER
Fon Kurulu Başkanı

Gökçen Yaman AKGÜN
Fon Kurulu Üyesi

Gürol Sami ÖZER
Fon Kurulu Üyesi

Nesrin KAYĞUN
Fon Kurulu Üyesi

Alev SAĞIROĞLU
Fon Kurulu Üyesi